

University of Groningen

The illusion of monogamy

Bouwman, Karen Marian

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2005

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Bouwman, K. M. (2005). *The illusion of monogamy: Patterns of extra-pair paternity in the reed bunting (Emberiza schoeniclus)*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Acknowledgements - Dankwoord

Zegt de ene rietgors-onderzoeker tegen de andere: “The people who study things like Blue Tits that nest in holes have no idea how difficult it is in the real world of ground nesting birds.” (email Graeme Buchanan).

Wanneer je als net beginnende AIO een PhD thesis over rietgorzen onder ogen krijgt met op de eerste pagina de boodschap “The Nightmare Ends”, vraag je je toch wel even af waar je aan begonnen bent. Dat het toch nog allemaal goedgekomen is, is mede te danken aan de hulp van veel mensen, waarvan ik een aantal specifiek wil noemen in enigszins chronologische volgorde. Als eerste wil ik Jan Komdeur noemen, die vanaf het begin van dit project betrokken is geweest als begeleider en later ook als promotor. Zijn enthousiasme en stimulatie lijken oneindig, en de drempel om even binnen te lopen om wat te vragen is altijd laag.

Ook al heeft inmiddels de Biesbosch als ‘prime-time’ rietgors gebied de gedachte aan de Lauwersmeer al lang verdrongen, de basis van mijn onderzoek is toch in de Lauwersmeer gelegd. Staatsbosbeheer gaf me de gelegenheid eerst in de Kollumerwaard aan de slag te gaan. In de Lauwersmeer zorgde boswachter Jan Willems voor de praktische zaken, zoals het regelen van ons schaftkeetje als schuilplaats tegen wind en regen. De eerste rietgorzen werden er gemistnet onder scherp toezien oog van Ulbe Rypma en Karen Blaakmeer (na een eerdere demonstratie op het BC waar helaas weinig rietgorzen zaten). Het grid van bamboepalen werd door Marcel Edelenbosch op de centimeter nauwkeurig uitgezet, iets wat ik in de Biesbosch zonder hem niet heb kunnen herhalen. Het leven op de kazerne werd aanzienlijk veraangenaamd door de aanwezigheid van de koolmezensgroep op de kazerne en de BBQs bij de kokmeeuwenclub niet ver weg in Pieterburen.

Ook al bracht de MKZ veel ellende en narigheid voor mens en dier, toch bracht het voor mij ook een lichtpuntje. De uitbraak bij Anjum en Ee maakte het zoeken van een nieuw (en beter) veldgebied of zelfs een nieuw project wel heel acuut nodig. Tijdens deze periode hebben vooral Simon Verhulst en Rudi Drent mij advies gegeven over welke weg te vervolgen. Ik ben blij dat ik doorgedaan ben met de rietgorzen, en wel in een nieuw onderzoeksgebied in de Biesbosch. Bart Weel gaf me de vrije teugel in het zoeken van een geschikt plek, en Theo Muuse gaf (naast vele vogeltips) de gouden tip: ga eens kijken op de Noorderplaat. De Biokeet in De Dood werd mijn tweede thuis en Dirk Feij en Ellie mijn zeer gewaardeerde burens. Verscheidene keren zijn we door hen gered, wanneer we met schipbreuk ergens gestrand waren. Geen moeite was ooit teveel, en “effe rommelen” is inmiddels een legendarisch begrip geworden. Geroemd zij Staatsbosbeheer om hun schaftkeetjes, want ook op de Noorderplaat verscheen er weer één. Ook hebben we in 2001 kosteloos gebruik mogen maken van ‘het pruttelbakkie’ en hebben we materiaal en gereedschap kunnen gebruiken voor het maken van omheiningen (waar we de koeien buiten en de rietgorzen binnen pro-beerden te houden). Oki van de commandotroepen op de Noorderplaat heeft ons veel tijd en

energie bespaard door het fabriceren van bruggetjes over de sloten en het onderscheppen van gejatte bamboepalen.

Elk jaar hebben studenten van de cursus dierecologie vele lange uren zoet gebracht met het zoeken naar nesten; zonder de hulp van Trineke, Casper, Carmen, René, Jan, Leonie en Suzette, zou mijn steekproef een stuk kleiner geweest zijn! Marieke, Lisa en Jonneke trotseerden de kou en regen in de Lauwersmeer tijdens de cursus diergedrag, ik zal niet gauw hun verkleumde gezichten vergeten... Marketta thought that winters in Finland were cold, until she spent a month working in the Biesbosch in March. She commenced the hard work of recording reed bunting song, and was the first to find out that reed buntings do not sing and show their colourings at the same time. Cas wilde wel eens een paar maandjes proberen hoe het zou zijn als ik de baas was; wat mij betreft mocht hij blijven als mijn assistent.

Jan en René durfden het aan om na de cursus nog een seizoen terug te keren voor een doctoraal onderzoek. Jullie vele plannen hebben misschien niet altijd veel dati opgeleverd, maar dan toch wel mooie foto's! Nog mijn excuses dat ik vergeten was vantevoren te vermelden dat de cursus 'Creatief met Gips' een vast onderdeel van het project was. Verder wacht ik nog steeds op een verklaring voor het grote aantal dode dieren die 'toevallig' op ons pad kwamen... Natuurlijk zijn er dan nog al die mensen die een paar dagen mee kwamen helpen in het veld (of misschien wel eigenlijk de Biesbosch kwamen bezoeken?), waaronder Karen, Popko, Yvonne, Nienke, Lyanne, Martijn, Leo, Corine, Michael, Peter, Matthew, Maaike, Wouter, Ellen en Saskia. Zo'n bezoek bracht nieuwe inzichten, verhalen en afwisseling, en gaf altijd nieuwe energie om door te gaan!

De eerste kneepjes van 'hoe een goede labrat te zijn' heb ik geleerd in het DNA lab van Cor Dijkstra onder begeleiding van Guido Meeuwissen. I had the opportunity to benefit from the experience of the Sheffield Molecular Genetics Facility of Terry Burke when learning to do paternity analyses. Andy Krupa always provided invaluable advice. Working in the lab may even be a lot of fun if you happen to be stuck between bench-mates like Iain and JC. My house-mate Andy, Matt, Al, Roy, Brigitta and many others made sure the evenings of my two-month stay in Sheffield were generally filled with fun and beer. Terug in het eigen DNA-lab in Haren, zorgde Jan Veldsink voor het soepele verloop in het GENESCAN-lab. David Richardson was always willing to give advice when I bothered him with questions about the absence of bands on a gel or weird outputs given by CERVUS. Tot mijn grote spijt werd Marco niet eerder aangesteld, maar toch is het nog gelukt een paar van mijn monsters door hem te laten analyseren.

Wanneer de data verzameld zijn, moeten ze nog wel worden geanalyseerd en opgeschreven. Het was een voorrecht om op het Zoölogisch lab te kunnen werken; zoveel mensen bij elkaar die geïnteresseerd zijn in vogel-onderzoek kom je niet op veel plekken tegen. Na een aantal jaren een kantoor alleen te hebben

gehad, was het een aanwinst om een kamergenoot als Peter te krijgen. Ik zal de vele leuke discussies, waarbij ook Wendt regelmatig zijn mening kwam verkondigen, gaan missen! De donkere wereld van de statistiek is helderder geworden door de uitleg van vooral Martijn, Michael, Simon en Mathew. In de schrijffase herinnerde Jan me regelmatig aan het feit dat het Belangrijk is Stukken te Publiceren en controleerde regelmatig of het ook daadwerkelijk gebeurde. Rudi Drent zorgde tijdens deze fase ervoor dat de rode draad in het verhaal niet uit het oog werd verloren. De figuren en uiteindelijke layout van dit proefschrift waren in handen van Dick Visser. Ger Veltman maakte een houder-voor-het-nemen-van-foto's-van-rietgors-borstvlekken passend voor rietgorzen en mijn bureaustoel passend voor mij. Suus Bakker-Geluk zorgde voor het goed verlopen van de administratieve kant van dit hele verhaal.

De overstap van Wageningen naar het verre Groningen werd me makkelijk gemaakt door de opvang van 'de ouwe lui': Corine, Leo, Karen, Popko en Yvonne zorgden ervoor dat ik me al gauw thuisvoelde. Verder maakten o.a. Maaïke, Ellen, Cas, Martijn (2x), Peter (2x), Lyanne, Martine, Wendt, Bernd, Richard, Dries, Thor, Julia, Steffie, Marion, Eelke, Götz, Marco Geeske, Jan en Roos het sociale leven binnen en buiten het lab een stuk leuker! Ellen en Maaïke wil ik ook nog even speciaal noemen, want zij zullen mij bij mijn verdediging als nimfjes bijstaan.

Buiten de grenzen van Groningen kon ik altijd mijn verhaal kwijt bij familie en vrienden die vanuit een ander perspectief keken. Corrie, Karolien en Saskia, ik zou jullie vriendschap niet willen missen! Een meer mannelijke kijk op de zaken gaven de (ex)-Utrechtse en de Riel-gang. De familie Eikenaar zorgde voor een Brabants warm onthaal, waar ik me altijd welkom voelde.

Mijn ouders hebben de laatste jaren vaak gefungeerd als mijn bijtankstation tussen de Biesbosch en Groningen. Jullie belangstelling en vertrouwen in mij zijn altijd een grote steun geweest! Dr PeeJee (ter onderscheiding van de andere Peters die al genoemd zijn), ik ben blij dat je tenminste nog van me hebt kunnen leren wat het verschil is tussen een mannelijke en vrouwelijke rietgors. Mijn dank is groot voor de tijd en energie die je gestopt hebt in het maken van de voorkant (en natuurlijk voor het resultaat!), maar nog groter voor het zijn van een geweldige broer. De rest van mijn familie vroeg zich wel eens af waarom het allemaal toch zo lang moet duren, dat vogels tellen, en of het wel goed ging...Tja, zo achteraf had het inderdaad misschien wel wat efficiënter gekund, maar is het toch goed gekomen. Het is eindelijk af hoor, oma!

Cas heb ik al een paar keer genoemd in dit dankwoord, maar omdat je toch meer voor mij betekent dan alleen veldassistent, manuscripten lezer en labmaatje, zal ik je nog een keer noemen. Het spant erom of je de afgelopen jaren meer niet dan wel in het land geweest bent, maar in mijn gedachten ben je in ieder geval altijd bij me. Blijf vooral veel leuke dingen doen, maar dan af en toe wel samen met mij!